

KARMØY KOMMUNE

Innkalling

Utvalg:	Valgstyret
Møtested:	Formannskapssalen
Dato:	28.03.2022
Tid:	Kl. 16:00

Forfall med kortfattet begrunnelse og eventuelle habilitetsspørsmål meldes snarest til møtesekretær på valg@karmoy.kommune.no eller på telefon 52 85 74 21 / 19 / 22. Varamedlemmer møter kun etter nærmere avtale med sekretariatet.

Saksliste

Sak nr.	Sakstittel
001/22	Nytt valgoppgjør -Høyre, Miljøpartiet De Grønne og Fremskrittspartiet - kommunestyreperioden 2019-2023
002/22	Rapport og evaluering - Stortingsvalget 2021

Karmøy, 22.03.2022

Jarle Nilsen
Ordfører

Saksbehandler: Elin Davidsen

Kommunedirektør/rådmann: Vibeke Vikse Johnsen

Saksnr.	Utvalg	Møtedato
001/22	Valgstyret	28.03.2022

Nytt valgoppgjør -Høyre, Miljøpartiet De Grønne og Fremskrittspartiet - kommunestyreperioden 2019-2023

Rådmannens forslag til vedtak:

1. Valgstyret foretar nytt valgoppgjør, og Kathrine Altern Wathne (f.1968) rykker opp til 12. og siste varamedlemsplass for Høyre i kommunestyreperioden 2019-2023.
2. Valgstyret foretar nytt valgoppgjør, og Jorunn Elise Omland Kvamme (f. 1979) og Norunn Hauge (f. 1968) rykker opp til 4. og 5. varamedlemsplass for Miljøpartiet De Grønne i kommunestyreperioden 2019-2023.
3. Valgstyret foretar nytt valgoppgjør, og Svein Inge Austrheim (f.1957) rykker opp til 9. og siste varamedlemsplass for Fremskrittspartiet i kommunestyreperioden 2019-2023.

Saksutredning

Suppleringsvalg av varamedlemmer til kommunestyret reguleres i valgloven §14-2 nr. 2.

Høyre:

Kommunestyret fattet i møte 21. juni 2021 følgende vedtak:

Kåre Hatløy jr. trer fra dags dato etter endt kommunestyremøte endelig ut av sine verv som medlem av kommunestyret og hovedutvalg teknisk og miljø, samt verv som varamedlem i formannskapet, valgstyret og klagenemnda, da han ikke lengre er valgbar.

Nina Ve Sæbø rykker opp på fast plass i kommunestyret, og øvrige varamedlemmer rykker én plass opp.

Valgstyret foretar nytt valgoppgjør for å supplere varamedlemslisten for Høyre til kommunestyret.

Geir Harald Skorpe velges som nytt medlem for hovedutvalg teknisk og miljø.

Nina Ve Sæbø velges som nytt varamedlem i formannskapet, valgstyret og klagenemnda.

Valgresultatet fra kommunestyrevalget 2019 viser at det er Kathrine Altern Wathne (f. 1968) som skal fylle 12. og siste varamedlemsplass for Høyre i kommunestyret etter at Nina Ve Sæbø har blitt fast medlem.

Miljøpartiet De Grønne:

Kommunestyret fattet i møte 20. september 2021 følgende vedtak:

Sak 95/21:

1. Niklas Pannagel Grindvold (MDG) trer fra dags dato endelig ut av sine verv som medlem av kommunestyret, samt sine verv som varamedlem i formannskap, valgstyret, klagenemnd og varamedlem i hovedutvalg teknisk og miljø, da han ikke lengre er valgbar jf. kommuneloven § 7-9 (1) jf. valgloven § 3-3 (2).
2. Dag-Helge Rønnevik rykker opp til fast plass i kommunestyret, og øvrige varamedlemmer rykker én plass opp.
3. Valgstyret foretar nytt valgoppgjør for å supplere varamedlemslisten til Miljøpartiet De Grønne i kommunestyret.
4. Dag-Helge Rønnevik velges som nytt varamedlem i formannskapet, valgstyret og klagenemnda.
5. Fredrik Hegg Lund Jackson velges som nytt varamedlem i hovedutvalg teknisk og miljø.

Sak 96/21

1. Elisabeth Kalstø trer fra 1. august ut av vervet som medlem av kontroll- og kvalitetsutvalget og vervet som 1. varamedlem i kommunestyret for Miljøpartiet De Grønne da hun ikke lenger er valgbar jf. kommuneloven § 7-9 (1) jf. valgloven 3-3 (2).
2. Alle varamedlemmene for Miljøpartiet De Grønne i kommunestyret rykker én plass opp.
3. Valgstyret foretar nytt valgoppgjør for å supplere varamedlemslisten for Miljøpartiet De Grønne til kommunestyret.
4. Maria Kalstø velges som nytt medlem til kontroll- og kvalitetsutvalget i Karmøy kommune.
5. Cathrine Glette velges som nytt varamedlem til kontroll- og kvalitetsutvalget i Karmøy kommune.

Valgresultatet fra kommunestyrevalget 2019 viser at det er Jorunn Elise Omland Kvamme (f. 1979) og Norunn Hauge (f. 1968) som skal fylle henholdsvis 4. og 5. varamedlemsplass for MDG i kommunestyret etter at Niklas Pannagel Grindvold og Elisabeth Kalstø har fratrådt sine verv.

Fremskrittspartiet:

Kommunestyret fattet i møte 7. februar 2022 følgende vedtak:

1. *Fremskrittspartiets 1. varamedlem Per Inge Sjurseth rykker opp på fast plass i kommunestyret, og varamedlemmene på plassene etter ham rykker én plass opp.*
2. *Valgstyret foretar nytt valgoppgjør for å supplere varamedlemslisten for Fremskrittspartiet til*

kommunestyret.

3. *Geir Aarvik velges som nytt første varamedlem i formannskapet/ klagenemnda/valgstyret.*
4. *Kenneth Lodden velges som nytt medlem i hovedutvalg administrasjon.*
5. *Veronika Helen Ørpetvedt velges som leder av hovedutvalg administrasjon.*
6. *Kenneth Lodden velges som nytt første varamedlem i hovedutvalg helse og omsorg.*
7. *Veronika Helen Ørpetvedt velges som vara til Fylkesmøtet KS for Fremskrittspartiet.*
8. *Geir Aarvik velges som Karmøy kommunes representant til representantskapet i Haugaland Kontrollutvalgssekretariat IKS*

Valgresultatet fra kommunestyrevalget 2019 viser at det er Svein Inge Austerheim (f. 1957) som skal fylle 9. og siste varamedlemsplass for FRP i kommunestyret etter at Per Inge Sjurseth har blitt fast medlem.

Vedlegg:

Utdrag fra valgstyrets møtebok for Høyre

Utdrag fra valgstyrets møtebok for Miljøpartiet De Grønne

Utdrag fra valgstyrets møtebok for Fremskrittspartiet

Saksbehandler: Eivind Jahren**Kommunedirektør/rådmann:** Vibeke Vikse Johnsen

Saksnr.	Utvalg	Møtedato
002/22	Valgstyret	28.03.2022

Rapport og evaluering - Stortingsvalget 2021

Rådmannens forslag til vedtak:

Valgstyret tar rapport og evaluering av Stortingsvalget 2021 til orientering.

Valggjennomføring 2021

Å gjennomføre valg hvert annet år er en viktig del av kommunens samfunnsoppdrag. Kommunen skal sikre at innbyggerne får ta del i et sikkert, hemmelig og trygt valg.

Samtidig er det viktig for valgets legitimitet at valgdeltakelsen holdes så høy som mulig. For Karmøy er det viktig at det ikke er vesentlig lavere valgdeltakelse i kommunen enn i landet for øvrig. Derfor hadde kommunen et mål om å øke valgdeltakelsen fra 76,5 prosent av de stemmeberettigede i 2017 til 79 prosent i 2021.

Dette er en kombinert rapport og evaluering av valggjennomføringen. Her gjøres det rede for aktiviteter som er gjennomført, resultater og evaluering fra de som medvirket. Til slutt gjengis valgadministrasjonens forslag til punkter som bør tas med videre med tanke på seinere valg.

Det er gjennomført flere runder med evaluering. I etterkant av valget er det foretatt en muntlig og fysisk evaluering blant lederne for stemmestyrene.

Men alle som har hatt en tilknytning til valget ble før det invitert til en skriftlig evaluering. Denne invitasjonen gikk ut til ca. 230 personer.

Organisering, bemanning, rekruttering

Valggjennomføringen i Karmøy er organisert slik:

- Valgstyret sammenfaller med formannskapet.
- Politisk sekretariat sammen med en prosjektleder utgjør valgsekretariatet.
- Sammen med ressurspersoner fra ulike deler av organisasjonen (kultur, IT, servicetorg, teknisk etat og så videre) utgjør de prosjektgruppe for valggjennomføringen.
- Til alle valgkretsene på valgdagen oppnevnes et styre på tre medlemmer – leder, nestleder og medlem. Alle andre stemmemottakere omtales som valgfunksjonærer. Det er ikke noen grense mellom de som er valgfunksjonærer på valgdagen og i tidligstemme- og forhåndsstemmeperioden. Totalt utgjorde valgfunksjonærene ca. 160 personer.
- I tillegg er den del ansatte og andre involvert i mer avgrensede funksjoner, så som transport, IT, skanning, parkeringsvakter og så videre.

Svært mange av valgfunksjonærene er «gjengangere» som har vært med på ett eller flere valg tidligere. For uten den kommunale organisasjonen, ble valgfunksjonærer og andre medarbeidere rekruttert fra to av de videregående skolene i kommunen. For å få nok folk ble det i år tatt initiativ til å få inn pensjonister. Dessuten fikk et antall frivillige lag og foreninger mulighet til å bruke valget som en «dugnad» der foreningen fikk tilskudd i forhold til medlemmers innsats.

Motivasjon for å delta som funksjonær i valget ser ut til å være delt mellom tre-fire elementer som går litt i hverandre: Få gjøre noe nyttig for demokratiet, variasjon i arbeidsdagen, komme ut og treffe folk og å tjene noen kroner ekstra. De fleste synes å være opptatt av flere av disse og at det ikke hadde vært nok med f.eks. bare den økonomiske biten.

Stort sett alle som svarer i den skriftlige evalueringen oppgir at de har bare eller i hovedsak positive opplevelser: «Utrolig hyggelig å få møte så mange (overraskende) blide folk.»

Noen oppgir at det var kjekt å delta i en aktivitet der de traff andre kommunale medarbeidere som de ikke har kontakt med til vanlig. Flere pensjonister uttrykte tilfredshet med å være til nytte.

Det er ikke innkommet synspunkter på at dette arbeidet burde organiseres på en annen måte. I evalueringen merker vi oss følgende punkter. Det blir av én respondent påpekt at valggjennomføringen utgjør en veldig belastning på administrasjonen og at en derfor i større grad burde benytte seg av studenter, pensjonister og så videre.

En enkel kartlegging tyder på at omtrent halvparten av valgfunksjonærene er kommunalt ansatte. Det er flere gode grunner til ikke å overlate hele jobben som valgfunksjonærer til eksterne. Det ville føre til økte eksplisitte valgkostnader. Minst like viktig er det at det vil redusere muligheten for å kvalitetssikre valggjennomføringen. Det er også verdt å merke seg at dette er en oppgave som storparten av de ansatte som har vært involvert, oppfatter som givende og som en viktig del av kommunens samfunnsoppdrag. Det er på den annen side viktig å rekruttere bredt, slik at det ikke blir en uforholdsmessig stor belastning for enkeltetater, sektorer eller virksomheter.

Av 36 respondenter som svarte på spørsmålet, oppga 30 at de vil ta del ved seinere valg, mens bare seks var usikre og ingen svarte klart «nei».

Bemanningen av valggjennomføringen er et betydelig puslespill. Det blir pekt på at det muligens kan være hjelp i å bruke eksempelvis GAT i organiseringen, for blant annet å sikre at samme person ikke blir plassert på to forskjellige steder på samme tid.

Tidligstemming

Tidligstemmingen i kommunen foregår kun i kommunens servicetorg (rådhuset). Som i alle andre kommuner foregikk den fra 1. juli til 9. august. Kommunen forsøkte på en forsiktig måte å oppfordre personer som var bekymret for smittetrykk ved andre stemme muligheter til å benytte tidligstemmeperioden dersom de allerede hadde bestemt seg.

Totalt var det 127 stemmeberettigede som nyttiggjorde seg denne muligheten. I tillegg kom det inn 5 stemmer fra andre kommuner, slik at totalt 132 stemmer ble avgitt i tidligstemmeperioden.

Forhåndsstemming

Forhåndsstemmingen varte fra 10. august til 10. september. Det foregikk på en rekke steder: Kommunens servicetorg (rådhuset), to kjøpesentre, ved 8 institusjoner, en kveld med forhåndsstemming i Skudehallen (Skudeneshavn) og, nytt av året, ambulerende stemmemottak (valgbil), i tillegg til at 31 stemmer (herav 4 fra ektefelle/pårørende) ble mottatt hjemme hos personer som hadde rett til «hjemmestemming» på grunn av helseutfordringer (herunder også korona). I tillegg ble det tatt imot 11 ambulerende stemmer på valgdagen, som følge av korona (isolasjon eller karantene).

Valgaktiviteten fordelte seg slik:

Servicetorget, rådhuset	4328
Mobilt stemmemottak (valgbil)	2000
Oasen Storsenter	3809
Amfi Storsenter	3157
Skudehallen	59
8 institusjoner	340
Forhåndsstemmer i konvolutt	1059
Forhåndsstemmer til andre kommuner	-1626

Forhåndsstemmingen foregikk på rådhuset (servicetorget) i hele forhåndsstemmeperioden. Det gikk gjennomgående veldig greit, selv om denne aktiviteten i noen grad går ut over annen virksomhet i servicetorget.

Kommunen har ved flere valg hatt forhåndsstemming på kjøpesenter. Først skjedde det i samarbeid med Haugesund og Tysvær på Amandasenteret på Raglamyr i 2017. I 2019 ble det prøvd ut på Oasen (Norheim) og Amfi (Åkra) med så godt resultat at det ble videreført og utvidet i år. Mens en ved forrige valg hadde bemannet stemmemottak på disse stedene den siste uka, ble dette i år, blant annet av hensyn til koronaen, utvidet til de to siste ukene.

Ordningen med forhåndsstemming på kjøpesenter er blitt veldig godt mottatt blant velgerne. Stort sett fungerer løsningen veldig greit. Enkelte respondenter klager på at bakgrunnsstøyen på sentrene er så høy at det er vanskelig å få gjort valgfunksjonæroppgavene på en tilfredsstillende måte.

Ved seinere valg kan en med fordel utnevne en person på hver økt til vaktleder. Da kan en i større grad kvalitetssikre «vaktskiftene». Det kan også være nyttig i forkant å tydeliggjøre hvordan/av hvem urner og stempler skal bringes inn til rådhuset ved endt arbeidsdag.

Det oppsto noe usikkerhet om bruk av urnene ved stemmegiving fra andre kommuner – om de skal legges i egen urne eller konvoluttene skal legges i samme urne som stemmer uten konvolutt.

Som en prøveordning ble det i år iverksatt mobilt stemmemottak. En stor varebil med to valgfunksjonærer besøkte en lang rekke lokalsamfunn i 1-2 timer av gangen i tidsrommet klokka 9-18 fra 23. august til 10. september.

Hensikten med valgbilen var delt mellom korona og økt valgoppslutning. Ved å tilby flere muligheter for forhåndsstemming, var det forventet at presset på valglokalene på valgdagene skulle gå ned og at det ville være positivt for eventuell smitterisiko. Samtidig hadde Karmøy kommune et behov for å gjøre det lettere å delta i valget for å komme opp på en valgdeltakelse på linje med resten av landet.

Mottakelsen av valgbilen var stort sett (veldig) positiv, og den bidro positivt til å økt oppmerksomhet om valget blant annet gjennom mediene. Flere har gitt uttrykk for at “dersom dere ikke hadde vært her nå, hadde jeg ikke stemt i år”. Det er ikke særskilt for valgbilen – det er en kommentar som en tidvis også møter på kjøpesentre.

Også valgfunksjonærene syntes det var kjekt med valgbilen.

Det ble påpekt at det ikke er hensiktsmessig at valgbilen besøker et lokalsamfunn samme dagen som de har forhåndsstemming lokalt (skjedde i Skudeneshavn).

Dersom en slik løsning skal brukes ved seinere valg, bør det sikres back up for strøm til PCer slik at en er sikker på at de fungerer hele tida. Det kan løses ved at en har reservemaskiner eller strømtilførsel i lasterommet.

Det bør også finnes en bedre trappeløsning for å komme inn i og ut av lasterommet.

Om valgbilen skal være en del av kommunens repertoar i framtida, er et ressurs spørsmål. Skal en

eksempelvis reise ut og hente stemmer hos grupper av velgere som ikke har så lett for å få stemt? I år besøkte bilen flere større bedrifter hvor det var vanskelig å ta pause fra arbeidet for å forhåndsstemme (for eksempel på båt).

For øvrig synes bilen å bli best utnyttet når den parkerte utenfor større butikker/kjøpesentre.

I år ble det også organisert stemmemottak på Feøy, noe som ble godt mottatt.

Valgting

Valgtinget foregikk mandag 13. september. Karmøy hadde, som tidligere år, sju valgkretser – Skudeneshavn, Åkrehamn, Vea, Kopervik, Avaldsnes, Torvastad og Norheim.

For å redusere smittefaren ble valgtinget for Torvastad flyttet fra skolen til idrettshallen for å få litt bedre plass. Det samme skjedde på Vea – fra skolen til Storhall Karmøy.

Av samme grunn ble bemanningen økt vesentlig – fra 80 til 100 personer. Det var nødvendig for å sikre tilstrekkelig kapasitet til å desinfisere, ordne eventuelle køer og sikre sosial distanse. Bemanningen ble tilpasset omfanget av pandemien i øyeblikket og forventet valgdeltakelse.

Kombinasjonen av ekstremt høy forhåndsstemming og redusert total valgdeltakelse gjorde at flere av valglokalene ble litt overbemannet. I noen grad var dette en fordel ved at medarbeiderne lettere kunne ta ønskede pauser i arbeidet. Men flere syntes dette ble for kjedelig og lite formålstjenlig.

I evalueringen pekes det på følgende punkter:

- Behov for talltastaturer (key pad) til PCene
- Sørge for oppvarming av hallene i helga før valgdagen
- Sørge for bord og stoler i før valglokalet skal rigges
- Ønske om å kunne gi bedre hjelp til svaksynte
- Bytte om servering av varm og kald mat. Kunne vært noe mer søtt.
- Trening i del av hall fungerer ikke bra (Åkra)
- Positivt med blanding av unge og eldre, nye og gamle funksjonærer.
- Spørsmål om det fortsatt er behov for parkeringsvakter
- Opplegg med teppene som gangveier i hallene fungerte ikke – må dekke hele arealet
- Tilgang på kasser til skanningen kan bli bedre

Hva er mest effektiv innhenting av stemmene?

Å ha mange muligheter for å forhåndsstemme var ekstra viktig i år på grunn av koronaen. I et normalår er det viktig å gi mange muligheter for å holde valgdeltakelsen oppe. I noen grad handler det om å ha et visst mangfold, men det dreier seg også om å samle inn mest mulig stemmer i forhold til de personellressursene en setter av til det.

En gjennomgang av resultatene av de ulike forhåndsstemmestedene, viser at det er overraskende liten forskjell mellom servicetorget, Oasen, Amfi og valgbilen. De fikk alle inn i gjennomsnitt 6-8 stemmer pr. time pr. valgfunksjonær. Langt mindre effektivt er ambulerende stemming og institusjonsstemming, men begge disse mulighetene er fastlagt i loven.

Det kan se ut til at det er lite effektivt å ha servicetorget åpent for stemmegiving på søndag, muligens også på lørdag.

Økonomi

Til valg gjennomføringen var det satt av totalt kr. 1 345 000,- som var budsjettet ut fra et normalt valg. Det ble tidlig klart at prislappen ville bli høyere ettersom det måtte foretas korona-tilpasninger av ulike aktiviteter. Tilretteleggingen måtte skje på et tidspunkt da det var umulig å forutsi hva slags smittepress det var på de aktuelle tidspunktene. Det førte til at en brukte penger på ting som en i

ettertid kanskje kan tenke var unødvendig, blant annet mye ekstra folk på valgdagen som skulle sikre desinfisering, køordning og så videre.

Eksempelvis måtte det kjøpes inn pleksiglass-skjermer til alle stemmemottak. Det ble derfor budsjettet med et ekstrabehov på kr. 280 000,-, altså totalt 1 625 000 kroner.

Pr. 1. desember 2021 var det til valgformål brukt totalt kr. 1 639 332,81, hvorav ca 212 000 kroner er regnskapsført som koronarelatert.

Disse kostnadene fordelte seg slik:

Godtgjøring valgfunksjonærer på valgdagen	230 900
Frikjøp av valgfunksjonærer på valgdagen	7011
Overtid, tillegg lørdag, søndag, helg	240187
Annen lønn	86566
Ekstrahjelp	194095
Arbeidsgiveravgift	106985
Dugnadsinnsats lag og foreninger (inkl. parkeringsvakter)	58500
Reiser og transport	7596
Materiell og utstyr (uten IT)	208698
IT-relatert materiell og infrastruktur	310862
Valglokaler (lokalleie og beskyttelsesmatter mv.)	57464
Mobilt stemmemotta (valgbil)	51002
Servering (valgdag, opplæring mv.)	65338
Avfallshåndtering	5896
Div. Utgifter	8233

I dette beløpet er det ikke inntatt informasjonsmidler. Det ble fra kommunikasjonsavdelingen brukt forholdsvis mye penger til å «markedsføre» valgbilen. I hovedsak er dette ansett for å være koronarelatert.

I valg-regnskapet er heller ikke inntatt ekstra lønnskostnader til politisk sekretariat (overtid mv.).

Det er ikke brukt penger på opplæring dette året. Det betyr ikke at det ikke er gjennomført opplæring, men at det lokalt kun har påført utgifter til servering. Nasjonalt har opplæringsaktivitetene vært digitale i år, noe som selvsagt reduserer prisen, men også læringsutbyttet. Det bør derfor kalkuleres med midler til dette.

Det er grunn til å bemerke at valggjennomføringen er underbudsjettet, selv uten korona. Valget i 2023 er et lokalvalg som erfaringsmessig er mer omfattende enn stortingsvalg. Dessuten blir kravet til IT-utstyr stadig strengere.

Koronasikkert valg

Som tidligere pekt på, ble valget gjennomført i en koronasituasjon. Dette var grundig planlagt over lang tid, men det var umulig å forutsi hvor alvorlig smittetrykket ville være både under forhåndsstemningen og selve valgdagen. Det var derfor lagt opp til et gradert tiltaksapparat, med tre nivåer tilsvarende de fem risikonivåene som brukes av Folkehelseinstituttet. Det var utarbeidet et eget notat om valg og korona for Karmøy kommune.

Akkurat i august og september var smittesituasjonen forholdsvis moderat. Det måtte likevel tas høyde for både utbrudd og mer generell forebygging av smitte. Dette ble i hovedsak ivaretatt med

- Flere funksjonærer pr. aktivitet for å sikre desinfisering, køordning mv.
- Mer materiell, blant annet pleksiglass-skjermer
- Tilgang til håndsprit og kluter til desinfisering av flater i blant annet valgavlukkene
- Tilbud om munnbind

- Større arealer på valglokalene på valgdagen (større del av hallene ble brukt i forhold til tidligere valg).

Valgbilen, det mobile stemmelokalet, var også delvis motivert ut fra smittevernshensyn. På den måten ønsket en å gjøre stemming tilgjengelig på flere steder og tidspunkter, for dermed å redusere mengden folk som skulle samles særlig på valgdagen.

De fleste som har uttalt seg om «koronasikkert valg» i evalueringen mener det fungerte greit, ikke minst fordi en greide å spre folk på ulike aktiviteter og at det ble liten oppslutning på selve valgdagen – «trygt og tilstrekkelig».

Det blir pekt på at det burde vært mer sprit på bordene der stemmene tas imot, ettersom funksjonærene må ta på legitimasjonsbevisene.

Universell utforming

Karmøy kommune legger stor vekt på universell utforming. Ved valget i 2017 ble det gjennomført en runde med representant for rådet for mennesker med nedsatt funksjonsevne til alle stemmelokalene for å sikre at de var greit tilgjengelige. Dette ble ikke gjort i år, da alle lokalene enten var de samme som sist eller at de var antatt å være i bedre forfatning enn de som ble brukt for fire år siden (gjelder i kretsene Veia, Åkra og Torvastad).

Kjøpesentrene antas å være rimelig godt tilgjengelige.

Det kom inn kritikk (ikke formell klage) på at valgbilen ikke var universelt utformet. Det medfører nok riktighet. Det var riktig nok opprinnelig planlagt at den løftbare lemmen bak skulle kunne brukes for å heise f.eks. bevegelseshemmede opp og ned. Det viste seg imidlertid ikke å være en løsning det var tillatt å bruke. Som alternativ ble det da lagt opp til at velgere kunne betjenes fra sin bil. Det vil si at valgfunksjonærene gikk ut med stemmesedler og urne, slik det av og til også gjøres på stemmelokaler på valgdagen. Dette ble i alle fall satt stor pris på av enkelte. Det er imidlertid ikke tvil om at den mest kritikkverdige med bilen var muligheten for å komme seg inn og ut av «stemmelokalet». Spørsmålet om legitimasjon er hele tida et tema. Det er stadig flere som verken har pass, førerkort eller bankkort med bilde. Det kan bli et demokratisk problem som må løses. Det var imidlertid ikke mange som ble forhindret fra å avgi stemme på grunn av manglende identifikasjon. Som regel ble det ordnet ved at en valgfunksjonær i valglokalet kunne «gå god for» vedkommende.

Hemmelig og sikkert valg

Det synes å være en utbredt oppfatning om at Karmøy ivaretar behovet for et trygt, hemmelig og sikkert valg på en god måte. Det blir påpekt at det er vanskelig å holde hemmelig hvem som deltar i valget når stemmegivingen foregår i et fellesareale på et kjøpesenter. Dette antas imidlertid ikke å være noe betydelig problem. Det er også litt komplisert å trekke grensen for hva som kan fotograferes når valgaktiviteten foregår i det offentlige rom. Jf. forbud mot å fotografer i valglokale.

Utforming av stemmesedlene synes å være en utfordring, ettersom det ikke skal så mye «brukerfeil» til før det synliggjøres hvilket parti vedkommende har stemt på. Dette er det imidlertid lite kommunen kan gjøre noe med.

For øvrig synes velgerne ofte å være mindre opptatt av konfidensialiteten enn det kommunen og våre valgfunksjonærer er.

Informasjon, opplæring og kvalitetssikring av valgfunksjonærer

Gjennomføring av valg innebærer mange roller som skal ha både ulike og sammenfallende informasjon. I noen tilfeller går dette ut over effektiviteten ved at samme informasjon eksempelvis blir sendt til samme person flere ganger, uten at det framgår om den er endret underveis. Noen opplevde at det ble vel mye e-poster og foreslår at informasjonen i større grad kunne publiseres «i skyen» så lå på ett sted og kunne hentes ned etter behov.

Mye av «opplæringen» er «learning by doing». For de flestes vedkommende fungerer det helt greit,

men det oppstår erfaringsmessig av og til situasjoner som ikke er like kjekke. Eksempelvis var det litt tvil om hvor streng en skal være med personer som ønsker assistanse. Dette refererer seg til en lovendring ved årets valg, der personer med funksjonsnedsettelse selv kan peke ut de som de vil ha hjelp av. Tidligere har regelen vært at en valgfunksjonær måtte være med i tillegg. Det kravet er nå strøket, men det innebærer ikke at alle kan ha med seg hvem de vil inn i avlukket. Eksempelvis gjelder ikke språkvansker som en funksjonsnedsettelse. Noen må derfor fortsatt finne seg i å få hjelp av en valgfunksjonær i stedet for/i tillegg til for eksempel en slektning. Skillet her er ikke nødvendigvis soleklart for alle. Noen ganger er det også uklart for valgfunksjonærer hvorfor ting ikke tillates, f.eks. det med å ta barn med inn i avlukket.

I hovedsak synes respondentene å være godt fornøyd med både måten det ble informert på og mengden av informasjon. Mange av funksjonærene har vært med en eller flere ganger før og trenger således bare litt oppfrisking og oppdatering. Nye funksjonærer forsøkes loyet inn i praktisk opplæring i servicetorget. Mot slutten av forhåndsstemmeperioden gjennomføres tradisjonelt et kurs for de som skal gjøre tjeneste på valglokale på valgdagen. Det blir pekt på at det kurset med fordel kan gjennomføres før forhåndsstemmingen starter, eventuelt at det blir to slike kurs.

Det blir også pekt på at det ikke er lurt å ha økter med bare uerfarne valgfunksjonærer for eksempel på kjøpesentre.

Det kunne vært gitt bedre informasjon om sametingsvalget.

Koronasituasjonen og behov for ekstra mannskaper gikk litt på bekostning av mulighetene for nødvendig opplæring og kvalitetssikring. Det bør være et system for å godkjenne valgfunksjonærer, og de som ikke har vært med før bør få et systematisk opplæringstilbud. Utfordringen med å skaffe nok folk til alle posisjoner muliggjorde ikke dette i stor nok grad denne gangen.

Av hensyn til koronapandemien ble det satt inn ekstra mye folk på valglokalene på valgdagen. Det viste seg at det noen steder ble litt for mange.

Det blir foreslått å anskaffe t-skjorter til valgfunksjonærene, slik at alle kan gå «likt kledd».

Informasjon til velgerne

I hovedsak synes respondentene at informasjonen til velgerne gjennom ulike kanaler har vært tilstrekkelig. Det er alltid ting en kunne vært flinkere til å få fram, f.eks. at en ikke trengte valgkort for å kunne stemme og at en i forhåndsstemmeperioden kunne stemme i hvilken kommune en ønsker.

Noen valgfunksjonærer følte tidspresset/pågangen av folk ble for stor til at de fikk gitt tilstrekkelig informasjon til de som kom for å stemme, for eksempel om muligheter for å «rette» listene. Erfaringen er likevel at de aller fleste er lite opptatt av å ta imot slik informasjon fordi de vet nok om dette fra før – eller fordi de bare skal bruke listene slik de er.

Materiell, utstyr og infrastruktur (inkl. IT)

IT ønsker mer presise skisser av valglokalene og at disse skissene brukes ved innredning av lokalene, slik at arbeidet med å tilrettelegge for IT-utstyr blir enklest mulig.

Det er ellers ytret ønske om

- Nummertastaturer til PCer som skal brukes for å registrere velgere.
- Egne PCer med innebygget 4G til forhåndsstemmeavgivningen
- Flere skrivere til Oasen, da det erfaringsmessig er mange velgere fra Haugesund som må stemme «i konvolutt».

Dersom valgbil skal videreføres, bør en se strømtilførsel og nettilkopling.

Valgoppslutningen

Karmøy kommune hadde ved dette valget satt seg som mål en velgeroppslutning på 79 prosent (24 000 stemmer). Dette ville ført kommunen opp på det som har vært landsgjennomsnittet de siste åra.

Da forhåndsstemmegivingen nærmet seg slutten var optimismen betydelig. Forhåndsstemmingen var nemlig ekstremt høy sammenliknet med alle tidligere valg. Nær innpå halvparten av alle stemmeberettigede hadde stemt før valgdagen. Hvis valgdeltakelsen på valgdagen hadde vært tilnærmelesvis lik den fra tidligere valg, ville målet vært godt innenfor rekkevidde. Det viste seg imidlertid at velgerne i enda større grad hadde benyttet seg av forhåndsstemmingen og at valgdeltakelsen på valgdagen gikk kraftig ned. Det førte også til en nedgang totalt i forhold til stortingsvalget i 2017 - i Karmøy som i våre nabokommuner, fylket og landsgjennomsnittet. Selv om andelen stemmeberettigede gikk ned, fikk vi et høyere antall stemmer totalt enn tidligere.

Slik har oppslutningen om stortingsvalg vært siden Karmøy kommune ble til i 1965 (i prosent av antall stemmeberettigede):

1965	76,9
1969	74,9
1973	73,9
1977	78,3
1981	80,2
1985	79,7
1989	81,2
2993	71,9
1997	76,6
2001	73,6
2005	75,9

	2009	2013	2017	2021	Endr. 17-21
Karmøy kommune	74,6	76,1	76,5	75,2	-1,7
Haugesund			76,3	75,3	-1,3
Tysvær			81,3	80,8	-0,6
Rogaland	76,6	78,1	78,6	78,1	-0,6
Norge	76,0	78,2	78,2	77,2	-1,3

Oppsummering

Valgadministrasjonen slår fast at det har vært gjennomført et trygt, sikkert og hemmelig valg. Selv om oppslutningen om valget ikke var så stort som forventet, har en mottatt mange godord om planleggingen og gjennomføringen fra såvel valgfunksjonærer som fra velgerne. Det har vært svært lite negative eller kritiske bemerkninger. De mest kritiske i så måte er sannsynligvis de som selv har hatt mest med valget å gjøre. Det er nok av læringspunkter og oppfølgingspunkter å gripe fatt i, men det liten grunn til å gjøre vesentlige endringer. Skal en ha krefter til å levere på et høyt nivå, er det imidlertid viktig at ressurstilgangen (budsjettmidler) reguleres i tråd med kostnadsutviklingen på feltet og de stadig strengere kravene fra overordnede myndigheter.